

Rubrica ABC juridic al Revistei "NOI"
este susținută de Tamara PLĂMĂDEALĂ
Avocat parlamentar pentru protecția drepturilor copilului

1. Răspuns la întrebările adresate de Veronica Roșca, domiciliată în localitatea Colibași, raionul Cahul

Ce putem interprinde atunci când cumpărăm on-line un obiect(disc) și nu putem să-l utilizăm. Este necesară intervenția operatorului de internet?

De unde ne putem prelua drepturile și îndatoririle noastre de elev / cetățean?

Avem dreptul să vizităm o casă de copii, azil de bătrâni, dacă avem sub 18 ani?

Putem să ne transferăm în anul 3 de colegiu la o facultate? (Anul 3 de colegiu corespunde cu cl. a XII-a)

Atunci când se întâmplă să procuri diverse obiecte de pe internet, în primul rând trebuie să studiezi condițiile de recepționare și returnare impuse de prestatorul de serviciu. Dacă produsul nu corespunde standardelor, este deteriorat, etc., ești în drept să te adresezi Agenției pentru protecția consumatorului. În cazul CD-urilor, probabil ca ai nevoie de un anumit program pentru a le deschide și care lipsește în calculatorul tău, prin urmare ar trebui să soliciți suportul unui administrator de rețea.

Drepturile și obligațiile elevilor sunt reglementate în Codul Educației, Regulamentul intern al instituției de învățământ, Legea privind drepturile copilului și nu în ultimul rând în Convenția ONU cu privire la drepturile copilului pe înțelesul copilului.

Da, copiii au dreptul să viziteze o casă de copii, un azil de bătrâni, o școală internat, dar trebuie să coordonați cu directorul acelei instituții data vizitei, scopul și alte detalii.

Din anul 3 de colegiu nu vă puteți transfera la facultate. Admiterea la studiile superioare de licență se organizează pe bază de concurs de către instituția de învățământ superior la programele de studii acreditate sau autorizate provizoriu.

La concursul de admitere în ciclul I de studii superioare (studii superioare de licență) pot participa deținătorii diplomei de bacalaureat sau ai unui act echivalent de studii, recunoscut de structura abilitată pentru recunoașterea și echivalarea actelor de studii și calificărilor. Pentru mai multe detalii trebuie să Vă adresați la Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățământul.

2. Răspuns la întrebarea Sandei Boboc, 14 ani, Chișinău

Rar, dar se întâmplă să întârzii la prima lecție din cauza ambuteiajelor. Unii profesori nu ne permit să intrăm la lecție. Au dreptul să procedeze așa?

Dragă Sanda, în fiecare instituție de învățământ există un Regulament intern unde sînt reglementate drepturile și obligațiile atît a elevilor cît și ale cadrelor didactice. Pentru a găsi răspunsul la această întrebare trebuie să rogi dirigintele clasei să Vă aducă la cunoștință dispozițiile Regulamentului intern.

Cu siguranță că în Regulamentul intern sînt prevăzute măsurile de responsabilizare a elevilor, altele decît interdicția de a intra la ore chiar dacă elevul a întârziat.

Elevul vine la ore să studieze, acesta este un drept, dar și o obligație a sa, iar profesorii nu le pot îngrădi.

3. Răspuns la întrebarea Vlădei M., 15 ani, Bălți

Au dreptul profesorii să facă ore suplimentare contra plată atunci când nu înțelegem tema nouă?

Este obligația profesorului să explice tema pe înțelesul elevilor astfel încât să asigure calitatea procesului de învățămînt prin respectarea standardelor educaționale de stat și a Curriculumului național.

Personalul didactic nu poate presta servicii cu plată copiilor, elevilor cu care interacționează direct la clasă sau în grupa academică în activitatea didactică (Codul educației).

Alte drepturi și/sau responsabilități ale profesorilor dar și ale elevilor le poți găsi în Codul educației al Republicii Moldova.

4. Răspuns la întrebarea adresată de Olga M., 17 ani, Călărași

Începînd cu anul acesta, în liceul nostru a fost introdusă uniforma școlară. Dimineața sîntem verificați la intrarea în liceu, iar dacă nu purtăm uniforma, nu ni se permite să intrăm la ore. Au acest drept?

Dragă Olga, în Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea liceelor aprobat prin Ordinul Ministrului educației se prevede că "elevul este obligat să aibă ținută vestimentară și exterior decent, care să-i individualizeze ca vîrstă, sex și categorie socială de elev". În baza Regulamentului nominalizat fiecare liceu elaborează un Regulament intern în conținutul căruia face referire și la vestimentația elevilor.

Astfel, odată cu introducerea uniforme școlare în instituția de învățămînt, administrația liceului urma să opereze și modificările de rigoare în Regulamentul intern al liceului potrivit cărora elevul este obligat sau nu să se prezinte în instituția de învățămînt în uniforma școlară.

Totodată, impunerea interdicției elevului de a merge la ore din lipsa uniforme școlare reprezintă o încălcare a dreptului copilului la educație.

5. Răspuns la întrebarea lui Radu S., Ialoveni

Au dreptul profesorii să scadă notele, doar pentru că proiectul nostru este scris de mîină, dar nu tapat la calculator?

Radu, evaluarea rezultatelor școlare reprezintă o activitate educativă complexă de colectare sistematică a informației despre calitatea și dinamica rezultatelor școlare. Obiect al evaluării școlare poate fi și modul de folosire a unui aparat sau un mijloc de învățămînt stabilit dinainte.

Prin urmare, prezentarea unui proiect de către elev este o componentă a evaluării școlare, iar obiect al evaluării poate fi modul de utilizare a computerului de către elev, nerespectarea cerințelor profesorului constituie temei pentru micșorarea notei elevului.

6. Răspuns la întrebarea elevului ce a dorit să-i fie păstrat anonimul

Sînt un copil cu dizabilități. Îmi este foarte greu să supraviețuiesc printre copii normali, printre elevii de la școală. Îi rog sau mai bine spus și implor pe părinți să mă transfere la o școală specială, cred că acolo mă voi simți printre ai mei. Cum pot să-mi conving părinții că numai așa mă simt cel mai bine. Să nu credeți că vreau să mă izolez, dar acolo mă simt foarte bine.

Considerăm că interdicția impusă de profesori ca elevii să mănince o chiflă sau o tartină în sălile de clasă este neîntemeiată în situația când instituția de învățământ nu dispune de cantină. De asemenea, profesorii nu vă pot obliga să procurați mâncare de la magazinul ce activează în incinta școlii/liceului.

Corect ar fi să discutați această întrebare cu administrația instituției de învățământ.

7. Răspuns la întrebările adresate de A.C., Hagimus, Căușeni

Învăț în clasa a V-a. M-am obișnuit în clasele primare, ca mama dimineața să-mi pună în ghiozdan mâncare la pachet. Trecând în clasa a cincea, profesorii ne-au atenționat, chiar din prima zi, că nu avem voie cu mâncare în clasă. Cantină nu avem, dar este un magazin al școlii cu câteva mese, de unde trebuie să cumpărăm mâncare, ne spun profesorii. Cum putem soluționa problema ?

Nici profesorul de biologie și nici o altă persoană nu are dreptul să filmeze sau să fotografieze copiii în lipsa unui acord exprimat de reprezentanții legali ai acestora.

În situația în care profesorul continuă să filmeze sau să fotografieze elevii este cazul să sesizați Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, mai multă informație veți găsi pe www.datepersonale.md.

Pentru a-ți oferi un răspuns explicit dorim mai multe detalii, de exemplu: care este periodicitatea colectării acelor 15 lei, sunt bani pentru fondul școlii?

Daca acei 15 lei se colectează pentru fondul școlii, atunci în instituția de învățământ trebuie să activeze o asociație părintească care colectează banii și contribuabili sunt doar acei părinți care au scris cerere de aderare la asociația părintească, alți copii/părinți nu sunt obligați să transmită careva sume bănești.

Însă acei 15 lei la care faci referire pot fi spre exemplu pentru procurarea diverselor materiale didactice suplimentare de care are nevoie un elev și atunci copiii din familii vulnerabile beneficiază de reduceri, înlesniri, etc.